

Posudek oponenta diplomové práce

Bc. ZÁVESKÝ, Miroslav: *Proces Zela a spol.*, Praha, 2024, 134 stran včetně příloh, vedoucí práce
doc. PhDr. Petr Koura, Ph.D.

Hodnotící kritéria

	splňuje	splňuje z větší části	splňuje z menší části	nesplňuje
Problematika a cíl práce jsou zformulovány a odpovídají zadání a názvu práce.	X			
Metody využití autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.	X			
Autor se opírá o relevantní prameny a literaturu .	X			
Struktura práce je vyvážená a logická.	X			
Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu .	X			
Práce je prosta gramatických a stylistických chyb .	X			
Práce je psána kultivovaným odborným jazykem za použití správné terminologie .	X			
Autor správně cituje .	X			
Autor nic podstatného neopomenul (obsah, úvod, závěr, seznam pramenů použité literatury, anotace v češtině a cizím jazyce, rozsah odpovídá zadání).	X			

Celkové hodnocení (slovně)

Diplomová práce Miroslava Záveského popisuje proces Zela a spol., který patřil k největším vykonstruovaným politickým procesům komunistického režimu proti katolické církvi v Československu. Jeho vyvrcholení v podobě divadelně zinscenované soudní frašky se konalo na přelomu listopadu a prosince roku 1950. Navazoval na proces Machalka a spol., jenž byl zacílen na představitele mužských řeholních řádů.

Do čela uměle vytvořené skupiny zástupců katolické církve byl dán olomoucký světící biskup Stanislav Zela, k dalším obviněným patřili např. břevnovský opat Anastáz Opasek, strahovský opat Stanislav Jarolímek či mimořádný teolog Antonín Mandl. Všichni byli odsouzeni k drakonickým trestům v rozmezí 10–25 let odnětí svobody, Opasek pak dokonce k trestu doživotnímu.

Autor práce zcela správně nejprve zasazuje proces do širšího kontextu; seznamuje čtenáře se situací katolické církve během třetí republiky a po únorovém komunistickém puči v roce 1948, nevynechává ani mezinárodní souvislosti. Poté se již věnuje ústřednímu tématu své práce; proces mapuje od jeho plánování příslušnými složkami komunistického aparátu po marné pokusy o revizi případu některých odsouzených v pozdějších letech. Důraz klade na samotné šestidenní hlavní líčení u Státního soudu, které popisuje velice podrobným způsobem den za dnem. Ke klíčovým postavám dramatu přidává jejich medailony. K větší plasticitě si autor pomáhá tím, že k líčení událostí využívá i dobový tisk, který o procesu hojně referoval. Nicméně hlavním zdrojem jsou mu relevantní archivní dokumenty z provenience Národního archivu a Archivu bezpečnostních složek, v nichž se evidentně výborně orientuje. Dále pracuje se vzpomínkami pamětníků, dobovou propagandistickou literaturou a samozřejmě příslušnou odbornou literární produkcí. Práci obohatil i o hutnou fotografickou přílohu. Text je napsán velice pěkným, kultivovaným jazykem; po stylistické stránce se jedná o silně nadprůměrnou práci, což celé autorovo sdělení jen podtrhuje. Každá z kapitol je uvedena citlivě vybraným citátem.

Autorova diplomová práce je cenným přínosem k tématu vykonstruovaných politických procesů v tzv. zakladatelském období komunistického Československa. Dle mého názoru by si zasloužila vydání ve formě studie v nějakém odborném periodiku či jako samostatná publikace.

Práci Miroslava Záveského vřele doporučuji k obhajobě a navrhuji její hodnocení stupněm výborně.

V Praze, 17. května 2024

Mgr. Kryštof Zeman